

عنوان مقاله:

واکاوی فضای تهی در معماری سنتی ایران و نمود آن در طراحی فضای باز

محل انتشار:

سومین کنفرانس بین المللی عمران، معماری و توسعه اقتصاد شهری (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 6

نویسندگان:

میینا روحی - استاد و مدیر گروه رشته معماری (دانشگاه آزاد اسلامی واحد محمود آباد)

پریسا سهرابی مروشی - دانشجوی کارشناسی ارشد معماری (موسسه غیرانتفاعی روزبهان)

خلاصه مقاله:

فضای تهی وجودی است که در ابتدا ساخته میشود و بخش های مختلف فضاهای داخل از این طریق با فضاهای خارجی مرتبط می شوند. همچنین فضاییابی یعنی لحظه تغییر از فضایی به فضای دیگر، از عملکردی به عملکرد دیگر و... این تغییر نیازمند آستانه ای است تا بروز کند. به عبارت دیگر آستانه، ابزار تغییر است. مراد از فضای باز فضای میان ساختمان ها، قسمت های خالی، تهی و فضاهای منفی است که در فرآیند معماری و شهرسازی در کنار فضاهای بسته، مثبت و پر، پدیدار می گردند. فضای بینابین به دلیل ویژگی پویایی و انعطاف پذیری بالای خود همچون غشاء سلول وظیفه دریافت، تفسیر، تغییر، تبدیل و تحول داده ها را دارد. در حرکتی چرخشی، فضای بینابین با بهره گیری از مبادی و اصول حاکم بر روابط فضایی، بر چگونگی سازماندهی فضایی مجموعه ها موثر می باشد و در ادامه، مجموعه های سازماندهی شده از طریق ویژگی های فضایی شان، در توسعه و تکامل فضاهای بینابینی تاثیر گذار می شوند. این نتیجه بر جامعیت مفهوم فضای بینابین در مقیاس های متعدد شهری و معماری و در نتیجه اهمیت توجه به فضاهای بینابین به عنوان عامل مهم تاثیرگذار بررسی سازماندهی فضایی تاکید می نماید. از بین رفتن پیوند نزدیک مسکن با طبیعت و بی هویتی معماری معاصر و کمبود شدید غنای فضایی و عدم تعلق به مکان در خانه های معاصر، اتفاقی است که به دلیل از بین رفتن جایگاه ارزشی فضای باز و عدم توجه به طراحی این فضا در مجموعه های مسکونی رخ داده است. در گذشته، حیاط به عنوان قلب تپنده ی فضای مسکونی، شاخص ترین و یکی از دوست داشتنی ترین بخش های خانه به شمار می رفت. حذف این عرصه از واحد مسکونی و عدم توجه به آن در مجموعه های مسکودی، منجر به کاهش کیفیت فضایی مسکن شده و در نتیجه آتار سوء اجتماعی به همراه دارد. از طرفی افزایش مصرف انرژی نیز به دلیل حذف کارکرد اقلیمی فضای باز و استفاده تمام وقت از فضاهای بسته از دیگر تبعات این موضوع است که منجر به آثار سوء اقتصادی می گردد. این مقاله به دنبال راه کارهایی برای ایجاد رابطه ی مطلوب بین انسان و طبیعت و ایجاد حس تعلق و مشارکت در مجتمع های مسکونی و بازآفرینی مفهوم باغ ایرادی در کالبدی جدید و در مجموع به دنباله های دوباره ی مفهوم حیاط در فضاهای مسکونی معاصر است. از فرضیات این پژوهش می توان اینگونه عنوان کرد که میان عرصه بندیفضایی در فرم های بینابین و پیکربندی آن با اصل تداوم فضایی ارتباط مشخص و معناداری وجود دارد. در ادامه ی همین مورد می توان فرضیه دیگری را مطرح نمود، و آن اینکه میان ارزش های ساختاری و فرمی حاصل از چیدمان فضا و ارزش ها و مفاهیم فضای باز، ارتباط مستقیم و تعیین کننده ای وجود دارد. بنابراین با استفاده از متد چیدمان فضا می توان به کشف این ارتباط دست یازید. این مقاله شامل سه بخش می باشد که در با کنکاش در منابع مختلف پژوهشی و کتابخانه ای ابتدا به بررسی و ویژگی های فضای باز در معماری سنتی ایران می پردازد و سپس نقش فضای باز در ارتباط با مسایل گوناگون معماری را مورد بررسی قرار می دهد و در نهایت به سیر تحول الگوی پر و خالی در مسکن معاصر ایرادی تا زمان حاضر می پرد ...

کلمات کلیدی:

فضای بینابین، فضاهای منفی، فضای مثبت، کمبود غنای فضایی، فضای تهی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/571963>

